

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Isaák László ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Palotás Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen vételártartozás megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. október 22. napján kelt 9.G.41.791/2008/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 7. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;
kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 125.000,- Ft (azaz: százhuszonötezer forint) másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 325.100,- Ft (azaz: háromszázhuszonötezer-egyszáz forint) le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes szállítóként, az alperes megrendelőként 2007. június 19-én szállítási keretszerződést kötött áruszállításra, a fizetési feltételeket a 3. pontban, az áru átvételére és ellenőrzésére vonatkozó megrendelői kötelezettséget a 4. pontban rögzítették.

A fenti keretszerződés alapján az alperes megrendeléseire a felperes 2007. július 26-a és 2007. szeptember 17-e között - szállítólevelekkel igazolt - áruszállítást végzett; az átvett árukról kiállított, mindösszesen 5.418.950 forint vételárat tartalmazó számlákat az alperes nem egyenlítette ki.

Az alperes 2007. augusztus 6-án az egyik diszperziós homlokzati festék vonatkozásában színreklamációt jelentett be; a felperes másnap mintát vett a kifogásolt szállítmányból, vizsgálat céljából.

2007. augusztus 24-én az alperes kérte a felperes válaszát a reklamációra, felhívását 2007. augusztus 28-án megismételte, jelezve, hogy nem tudja folytatni az épület homlokzati felületképzését, napi 1 millió forint összegű kötbérigény terheli, amit a felperesre kíván áthárítani, sürgette továbbá a 2007. augusztus 23-i megrendelés teljesítését is.

A felperes 2007. augusztus 28-án kelt válaszlevélben közölte, hogy a mintafestéskor az alperes által tapasztalt probléma nem jelentkezett, álláspontja szerint a foltosodás oka a kivitelezéskori rendkívüli hőség volt, így a vevői kifogást nem fogadja el. Javasolta újabb réteg homlokzati festék felhordását, melyet - a közöttük fennálló üzleti kapcsolatra tekintettel - díjmentesen vállalt az alperes rendelkezésére bocsátani.

Az alperes 2007. szeptember 6-án kelt válaszlevelében közölte, hogy a foltosodás oka nem lehetett a nagy hőség, tekintve, hogy a munkákat reggel 5 órától kezdték, és a nappali melegben nem dolgoztak, emellett csak a narancssárga színű vakolat esetén jelentkezett a hiba. Közölte, hogy a 35 napos késésre, valamint arra figyelemmel, hogy a megrendelője elbontatta a homlokzati állványokat, a díjmentes homlokzati festéket megoldásként nem fogadja el.

A felperes 2007. december 27-én felszólította az alperest 5.418.950 forint számlatartozás 8 napon belüli kiegyenlítésére; az alperes 2008. január 14-i válaszlevelében a teljesítéstől - felperes hibás teljesítésére hivatkozással - elzárkózott, közölve, hogy annak okán a megrendelője a beruházásból „leléptette”, így 55 millió forint követelése áll fenn, melyet nem tud behajtani.

A peres felek ezt követő levelezése nem vezetett eredményre; az alperes 2008. október 20-án 15.800.000 forint követelésről állított ki számlát a felperes felé, melybe a felperes számlakövetelését a 2008. október 20-i nyilatkozatával beszámítani kívánta.

A felperes 2008. október 13-án beérkezett kereseti kérelmében - hivatkozva a keretszerződés alapján történt alperesi megrendelések szerződésszerű teljesítésére - 5.418.950 forint vételártartozás és annak 2007. szeptember 22-től járó, a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte; nem vitatta a keresetben közölt áruszállítás megtörténtét és részéről a vételár teljesítésének az elmaradását, beszámítási kifogást terjesztett elő 15.800.000 forint erejéig, a felperes hibás teljesítésére hivatkozással. A beszámítási kifogásban arra hivatkozott, hogy 2007. augusztus 6-án a homlokzati festékanyag vonatkozásában

reklamációt közölt a felperessel, aki csak többszöri sürgetés után, 2007. augusztus 28-án reagált, ekkorra azonban a beruházó az állványzatot lebontotta, a javításra csak később volt lehetőség, melyre nem a felperes által szolgáltatott festékekkel került sor. A felperes hibás teljesítésével összefüggésben a beszámítási kifogásban közölt kára keletkezett, mely az állványozásból, az ismételt munkavégzésből és a vele szemben a beruházó által érvényesített kötbérből tevődik össze. A becsatolt okiratok mellett tanúbizonyítást indítványozott védekezése alátámasztására.

A felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte jogalap hiányában, vitatta a hibás teljesítését. Előadta, hogy az alperes reklamációját kivizsgálta, azt alaptalannak találta, kizárólag az üzleti kapcsolatukra tekintettel vállalta a javításhoz szükséges vakolóanyag díjmentes szállítását, mely megtörtént, ezzel a közöttük kialakult vitát rendezték.

Az elsőfokú bíróság 2009. október 22. napján kelt 9.G.41.791/2008/6. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.418.950 forintot és ennek 2007. szeptember 22-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt mértékű kamatát, valamint 663.850 forint perköltséget.

Ítélete indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerinti szállítási szerződés jött létre, melynek teljesítését az alperes - a beszámítási nyilatkozatára figyelemmel - jogos ok nélkül tagadta meg, a felperest a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján megilleti az ellenszolgáltatás követelése. Az alperes az első tárgyaláson benyújtott írásbeli védekezésében csak azt adta elő, hogy az áru hibája miatt a megrendelőjével kötött építési szerződés teljesítésének megszakadása okán keletkezett a felperes követelését meghaladó kára, nyilatkozata azonban nem tartalmazta, hogy mikortól esedékes és milyen értékű jogát kívánja beszámítással érvényesíteni. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján adott tájékoztatást az alperesnek a fentiek megjelölésének szükségességére, valamint felhívta annak igazolására, hogy a felperesi teljesítés állított hibájával oksági kapcsolatban milyen kára keletkezett. Az alperes a 2009. október 22-i folytatólagos tárgyalást megelőző két nappal a 4. sorszámú végzésben megállapított határidőt több hónappal elmulasztva csatolta azon okiratait, amelyek tartalmára bizonyítékként hivatkozott, illetőleg jelentette be tanúbizonyítási indítványát. Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a mulasztó alperes védekezése alapjául szolgáló tényeket a 2009. október 22-i határnapig a tárgyalás részévé tett bizonyítási eszközök alapján bírálta el, mellőzve az azt követően előterjesztett okirati és tanúbizonyítási indítványt. Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a bizonyítási indítvány elkésztett előterjesztése alól az alperest az nem mentesíti, hogy a vállalkozás általánosságban veszteségeket szenvedett el, illetőleg nehézkessé vált az adatok továbbítása a törvényes képviselőtől a meghatalmazott felé. A 2009. október 22-i tárgyalásig eljárás részévé tett bizonyítási eszközök alapján az elsőfokú bíróság arra vont következtetést, hogy az alperes a beszámítási kifogásában előadottakat nem bizonyította, sem a felperes hibás teljesítését, sem azt, hogy azzal oksági kapcsolatban következett be a megjelölt károsodása.

Ugyanakkor megállapítható volt, hogy a felperes az árut úgy adta át az alperesnek, hogy az ellenszolgáltatás teljesítésére kitűzött határidő eredménytelenül telt el, így az alperes a teljesítéssel késedelembe esett, ennek okán a vételárat késedelmi kamattal terheltlen tartozik megfizetni.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben - tartalmilag - elsődlegesen annak megváltoztatását, a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte. A fellebbezésében megismételte az érdemi ellenkérelmében előadott tényállításait és az arra alapított jogi álláspontját, sérelmezve, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, a felperes általa is elismerten hibásan teljesített, a leszállított hibás áru pótlását ajánlotta fel, vállalását azonban utóbb nem teljesítette, így az alperest a felperesi követelést meghaladó kár érte. A beszámítási kifogásában előadottak alátámasztására okirati bizonyítékokat csatolt, és tanúbizonyítást indítványozott, melyet az elsőfokú bíróság mellőzött, így nyilvánvalóan megalapozatlanul adott helyt a felperes teljes követelésének.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, annak megalapozottsága okán. Változatlanul arra hivatkozott, hogy a hibás teljesítést a per előtt sem ismerte el, a jó üzleti kapcsolatra tekintettel ajánlotta fel a javításhoz szükséges festéket. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Pp. 3. § (4) bekezdésében foglaltakat.

Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felek perbeli nyilatkozataira figyelemmel a tényállást a jogvita elbírálásához kellően feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 379. § (1) bekezdése szerinti szállítási szerződés jött létre; az annak alapján történt felperesi áruszállítást - melyet egyébként az aláírt szállítólevelek is igazoltak - a vételár-kifizetés elmaradását az alperes a beszámítási kifogásában előadottakon túl, egyéb okból nem tette vitássá.

A Ptk. 296. § (1) bekezdése szerint a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését - ha jogszabály kivételt nem tesz - a jogosulthoz intézett vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal tartozásába beszámíthatja.

A Ptk. 296. § (2) bekezdése szerint a beszámítás erejéig a kötelezettségek megszűnnek.

A fenti jogszabályi rendelkezésnek megfelelő követelések megszűnésére vezető beszámításra peren kívül és perben egyaránt lehetőség van; peren kívül a beszámításra vonatkozó jognyilatkozat Ptk. 214. § (1) bekezdése szerinti hatályos közlésével, a perben pedig a beszámítási kifogás előterjesztésével. A beszámítás közlése - függetlenül attól, hogy peren kívül vagy perben történik - nem csak a

követelés megszűnésére vezet, hanem az általa érintett összegű tartozás elismerését is jelenti. Ebből következően a perben a beszámítás per előtti megtörténtére hivatkozó, illetve beszámítási kifogást előterjesztő felet terheli a bizonyítási kötelezettség a beszámított, illetőleg beszámítási kifogása folytán beszámítandó követelése jogalapja és összegszerűsége tekintetében, ugyanakkor az ellenérdekű fél azon követelése, amelyet a beszámítás érint, elismertnek tekintendő.

Az alperes a perben beszámítási kifogást terjesztett elő; a felperes hibás teljesítésére és ezzel okozati összefüggésben felmerült kárára hivatkozott, igényt támasztva annak megtérítésére akként, hogy elenyésztve a felperes követelését, a kereset elutasítására vezessen.

Iratellenes az alperes azon fellebbezési okfejtése, hogy a felperes a hibás teljesítését elismerte; az alperesi reklamációra adott, 2007. augusztus 28-án kelt válaszleveléből kitűnően a kiszállított áruból vett mintával végzett mintafestés alapján - tekintve, hogy a foltosodás nem jelentkezett - a vevői kifogást nem fogadta el, újabb réteg homlokzati festék felhordását javasolta, melyhez szükséges anyagot - kárfelelősségének elismerése nélkül - az alperessel fennálló üzleti kapcsolatra tekintettel vállalta díjmentesen rendelkezésre bocsátani, ettől eltérő jognyilatkozatot a perben sem tett, változatlanul vitatta a szerződésszegését.

A fenti felperesi nyilatkozatra, valamint a beszámítási kifogásban előadottakra figyelemmel a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperest terhelte a hibás teljesítés, az azzal oksági kapcsolatban bekövetkezett károsodása, a kár összegének bizonyítása; az elsőfokú bíróság a bizonyítási terhet a fentieknek megfelelően telepítette, és helytállóan vont következtetést arra, hogy az alperes a beszámítási kifogása megalapozottságát nem igazolta.

A Pp. 139. §-ában foglaltakból következően az alperesnek az első tárgyaláson kell előterjesztenie ellenkérelmét, amely vagy a per megszüntetésére (157. §) irányul, vagy érdemi védekezést, illetve ellenkövetelést (viszontkereset, beszámítás) tartalmaz a felperes kereseti kérelmével szemben. Az ellenkérelemben elő kell adni az annak alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait.

Az eljárás irataiból kitűnően az elsőfokú bíróság az alperest érdemi ellenkérelme előterjesztésére felhívta az első tárgyalást 2009. április 22-re kitűző, 2008. december 10-én kelt, 9.G.41.791/2008/2. számú végzésében, figyelmeztetve - többek között - a Pp. 141. § (2) és (6) bekezdésében foglaltakra.

A 2009. április 22-i tárgyaláson az alperes nem jelent meg, az aznap benyújtott érdemi ellenkérelmét tartalmazó beadványát az elsőfokú bíróság a 9.G.41.791/2008/4. számú tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltakból kitűnően ismertette, majd - felperes keresetét fenntartó nyilatkozatát követően - tájékoztatta arról, hogy a védekezése mennyiben hiányos - az ugyanis nem tartalmazta, hogy mikortól esedékes, milyen értékű jogát kívánja beszámítással érvényesíteni -, és a

tárgyaláson hozott végzéssel a Pp. 141. § (6) bekezdésére is történt figyelmeztetés mellett felhívta, hogy 30 napon belül tényállításait egészítse ki, bizonyítási eszközeit jelölje meg, és csatolja okirati bizonyítékait.

Ezen végzést az alperes 2009. május 13. napján átvette, és - a megadott határidőt elmulasztva - 2009. október 20-án 5. sorszám alatt beérkezett beadványában jelölte meg a beszámítási kifogással érvényesített követelése ténybeli és jogi alapját, valamint tanúbizonyítási indítványt terjesztett elő.

A fent kifejtettek szerint az alperes a 2008. december 10-i felhívás ellenére - mely a jogkövetkezményre történő figyelmeztetést tartalmazta - a Pp. 139. §-ában foglaltaknak megfelelő érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő; a 2009. április 22-i ismételt felhívásban megadott határidőt pedig a jogkövetkezményre történő ismételt figyelmeztetés ellenére többszörösen elmulasztotta, ezért az elsőfokú bíróság a helyesen kilátásba helyezett Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel helytállóan döntött a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján az általa felajánlott tanúbizonyítás mellőzéséről, és a 2009. április 22-i tárgyalásig rendelkezésre álló adatok alapján bírálta el az alperes beszámítási kifogását.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra vont következtetést, hogy a 2009. október 22-i tárgyalásig eljárás részévé tett bizonyítási eszközök alapján az alperes a beszámítási kifogásban előadottakat nem bizonyította, sem a felperes vitatott hibás teljesítését, sem azt, hogy azzal oksági kapcsolatban károsodása következett be. Helytállóan állapította meg, hogy a felperes a szállítási szerződés teljesítése okán az alperes elmaradt pénzbeli szolgáltatására a keresetében alappal támasztott igényt, az alperes a saját teljesítését jogos ok nélkül tagadta meg, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a beszámítási kifogás elutasításáról döntött, és az alperest a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően marasztalta.

Tekintettel arra, hogy az alperes fellebbezésében előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetve eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésében foglaltakra - helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes másodfokú perköltsége megfizetésére, mely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésében foglaltak alkalmazásával, mérlegeléssel megállapított, általános forgalmi adót is tartalmazó jogi képviseleti munkadíjból áll, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelezte az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt jogorvoslati illeték megfizetésére.

Budapest, 2010. május 18.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró